

KEKO-videot
OPETTAJAN
OPAS

KEKO-tiimin pohdintaa kestävyydestä

Videon alussa yhdessä
pohdittavat kysymykset, joihin Keko-
tiimiläiset vastaavat videolla.
Kysymykset myös tehtävämonisteena.

OPEOPAS

1. Mitä tarkoittaa kestävä tulevaisuus?

-Tulevaisuus, jossa on hyvät edellytykset elämiseen

2. Mitä tarkoittaa kiertotalous?

-Pyritään hyödyntämään kaikki materiaali/ raaka-aineet mahdollisimman hyvin. Tuote ei päädy roskeen vaan sen materiaali hyödynnetään uudestaan

3. Missä näitä aiheita käsitellään tai missä niihin "törmää"?

-esim. oppiaineet, uutiset, some, mielenosoitukset

4. Pohdituttaako teitä maapallomme tulevaisuus?

oma vastaus

5. Millainen on kestävä tulevaisuus?

oma vastaus

6. Miksi kestävää tulevaisuutta on tärkeää pohtia?

-Täytyy ymmärtää, mitä maapallolle ja ilmastollemme tapahtuu, jotta voimme suunnitella tulevaa ja vaikuttaa siihen toiminnallamme

7. Onko meidän teoillamme vaikutusta kestävään tulevaisuuteen?

- myös yksittäisillä ihmisillä on vaikutusta
- muutos alkaa meistä yksittäisistä ihmisistä
- jos paljon ihmisiä toimii tulevaisuuden puolesta, vaikutus on isompi

lisäkysymys loppuun (ei erillistä diaa)

Entä millainen olisi mielestänne kestävä koulu?

- mistä sen tunnistaa?
- miten siellä toimitaan?

lopussa käsitteet, joista voidaan vielä keskustella:

kestävä tulevaisuus = tulevaisuus, jossa on hyvät edellytykset elämiseen

kiertotalous = pyritään hyödyntämään kaikki materiaali mahdollisimman hyvin

ilmasto = maapallon ilmakehän pysyvämpi tila

ilmastonmuutos = ilmaston nopeaa lämpenemistä ihmisen toiminnan seurauksena, mistä aiheutuu monia maailmanlaajuisia ongelmia

kierrätys = raaka-aineiden kierrättäminen uudelleen käytettäväksi

globaali ongelma = maailmanlaajuinen, kaikkia maapallon ihmisiä koskeva ongelma

1. Mitä tarkoittaa kestävä tulevaisuus?

2. Mitä on kiertotalous?

3. Missä näitä aiheita käsitellään tai missä niihin voi törmätä?

4. Mietityttääkö sinua maapallon tulevaisuus?

Mitkä asiat huolettavat tai mitä odotat innolla?

5. Millainen on mielestäsi kestävä tulevaisuus?

6. Miksi kestävää tulevaisuutta on tärkeää pohtia?

7. Onko meidän teoillamme vaikutusta kestävään tulevaisuuteen?

8. Millainen olisi mielestäsi kestävä koulu?

Mistä sen tunnistaa? Miten siellä toimitaan?

Kestävyyden käsitteitä:

kestävä tulevaisuus =

kiertotalous =

ilmasto =

ilmastonmuutos =

kierrätys =

globaali ongelma =

Ohjevideoita kierrätys- askarteluun

Videolla on koottuna työvaihevideoita
kierrätysaskartelutöihin

Videolla valmistettavat työt:

- suolasirotin leivinjauhepurkista
- laukku muovimatosta
- ranneke nahasta
- koru tapetista ja nahasta
- vetoketjullinen penaali muovikääreestä
- kauppakassi vanhasta paidasta
- koruteline vanhoista astioista

Kierrätys- askartelun välineet ja materiaalit

Videolla käydään erilaisia
työvälineitä läpi sekä esitellään
yleisiä kierrätysaskartelun raaka-
aineita

Alussa esitellään erilaisia työkaluja ja tarvikkeita

- alussa yleisiä välineitä ja tarvikkeita
- käsiveivi

Videolla esiteltävät materiaalit:

- tapetti
- pakkausmateriaalit
- rakennusalan materiaalit (muovimatto)
- nahka
- korujen valmistaminen uusiomateriaalista (erilaisia esimerkkejä koruista)

KEKO-tiimi pohtii kiertotaloutta

KEKO-tiimi pohtii, mitä kiertotalous tarkoittaa. Kysymykset voi käsitellä yhdessä ryhmän kanssa tai oppilas voi tehdä tehtävämonisteen videon avulla itsenäisesti.

00:14 Mikä on tuotteen elinkaari?

Tuotteen elinkaarella tarkoitetaan tuotteen koko elin-ikää: tuote suunniteltu, testattu, markkinoitu (kaupoille ja jälleenmyyjille -jakelu), kuluttaja ostaa tuotteen, käyttää tuotetta, korjaa ja huoltaa sitä. Kun tuote menee käyttökelvottomaksi tai turhaksi: kierrätykseen (joko tuotteesta uusi esine tai raaka-aine palaa käyttöön) tai jätteeksi

kiertotalous = materiaalit pyörii kierrossa mahdollisimman pitkään

02:32 elinkaaren vaiheet: suunnittelu, markkinointi, käyttö, korjaus ja huoto, jätteeksi tai uudelleen käyttöön

02:38 uudelleenkäyttö = tuotetta ei rikota, vaan se käytetään uudestaan sellaisenaan

uusiokäyttö = tuotteen osia hyödynnetään kierrätysmateriaalina esim toisen esineen valmistuksessa

3:02 Mitä hyötyä on tuotteen elinkaaren pidentämisestä?

vähemmän jätettä ja päästöjä, uusien raaka-aineiden säästäminen, voidaan hyödyntää olemassaolevia tuotteita ja niiden materiaaleja uuden sijaan

04:12 Mitä on ylijäämämateriaali?

materiaalia, joka jää yli -varattu johonkin enemmän kuin tarvitaan. Sitä jää kotona, tuotannossa ja teollisuudessa. Esim. tehty liikaa, virheellistä tai ei saada myytyä.

05:02 Miten voit pidentää tuotteen käyttöikää?

-puhdistaminen (huoltaminen), korjataan, käytetään ja huolletaan oikealla tavalla tai viedään muualle korjattavaksi, jos ei itse osaa (esim. suutarille)

6:47 Mitä pitää ottaa huomioon, kun suunnitellaan tuotteita kierrätysmateriaalista?

-tuotteen koko, raaka-aineen koko, paljonko materiaalia on käytettävissä, minkä kokoisissa paloissa se on, materiaalin ominaisuudet

8:11 Miten siis tuotteen elinkaarta voidaan pidentää?

-käytetään mahdollisimman pitkään, jos ei voi käyttää alkuperäistarkoitukseen, voi keksiä uuden käyttötavan, huomioidaan myös pakkausmateriaali

9:48 Mitä tehdä kierrätysmateriaalista?

- korut, asusteet, sisustustuotteet, säilytystuotteet, lasinalustat, pannunalustat, tapetin hyödyntäminen esim. kortteina, kirjekuorina, rasia
- joskus joku materiaali tarvitsee toisen materiaalin, jotta voidaan hyödyntää: tapetti ja kontaktimuovi
- johdosta korvakorut, rannekoru
- tpaidasta:kuvat/ tekstit uuteen käyttöön, kauppakassi, tyyny
- vaatteet:toisia vaatteita, osia toisiin vaatteisiin tai tuotteisiin, ehjät vaatteet eteenpäin
- paukkaukset ja korkit: liimauslätkät, leikkeihin, korut yms. lämpömuovaamalla
- polkupyörän sisäkumi: korvakorut

18:15 Mitä on vastuullinen kuluttaminen? Millainen on vastuullinen kuluttaja?

- Ei osta miettimättä tai turhaan -pohtii tarvitseeko tuotetta
- Pohtii, mitä tuottelle tapahtuu sitten, kun ei enää itse tarvitse sitä
- Ostaa myös käytettynä

20:05 Miksi soveltaminen, luovuus ja mielikuvitus ovat tärkeitä taitoja tulevaisuuden tai kiertotalouden näkökulmasta?

- Mielikuvitusta tarvitaan, että keksitään uusia tuotteita
- Tarvitaan, jotta voi soveltaa valmista ohjetta : ei vain yhtä oikeaa tapaa tehdä
- Mielikuvitus tuo erilaisuutta: erilaisia vaatteita, asioita

21:23 Mistä voi saada inspiraatiota mielikuvituksen avuksi?

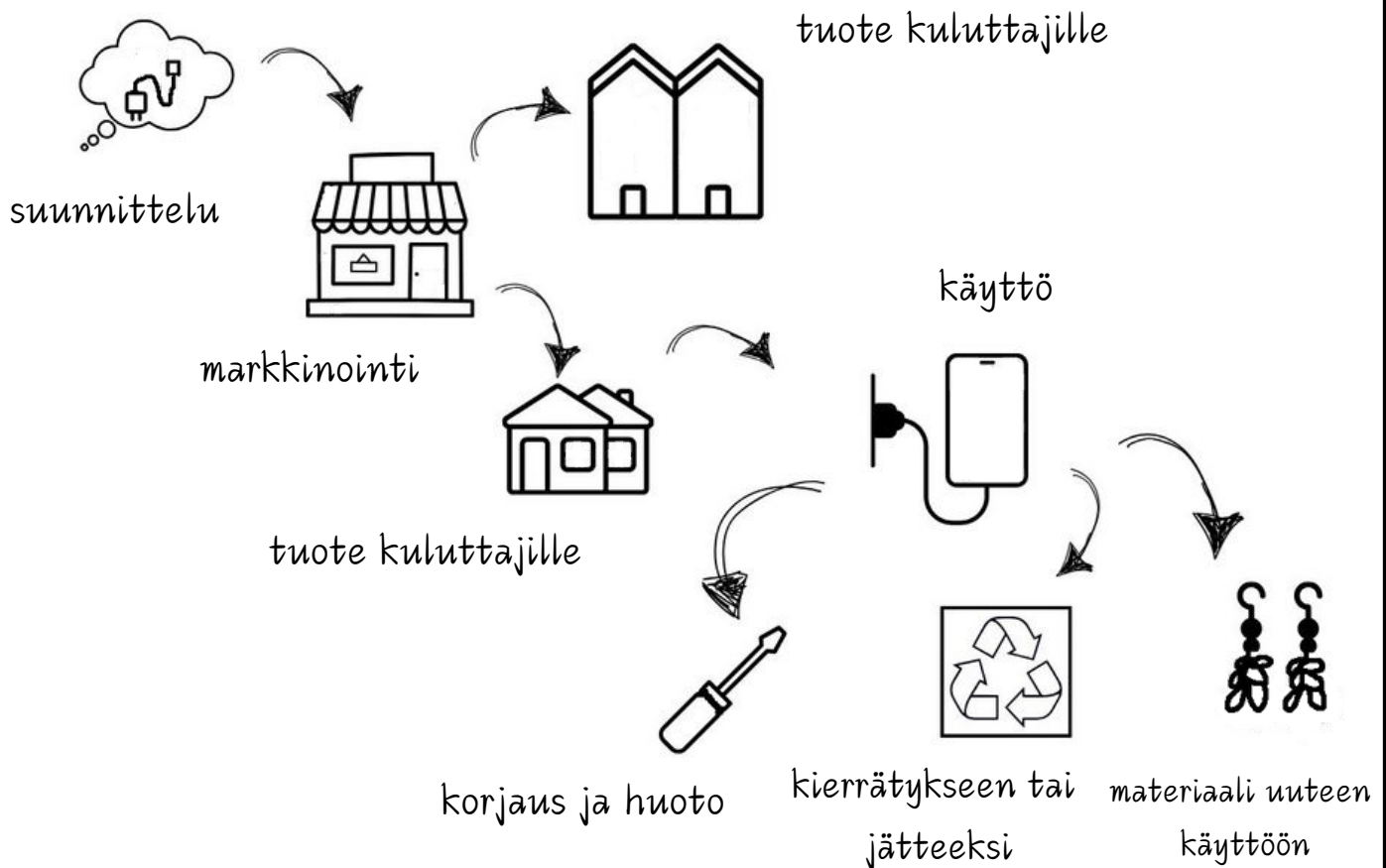
- netistä, päästä, luonnosta, kauneudesta, metsä, eläimet, tarinat, kirjat, elokuvat

22:05 Mitä taitoja tarvitaan, jos työllistyy kiertotalouden parissa?

- mielikuvitusta, luovuutta, sinnikkyyttä, tahtomista, yritteliäisyyttä, pitkäjänteisyyttä, tietoa, tiedonhakutaitoja, rohkeutta uskaltaa yrittää, yhteistyötaitoja

1. Mitä vaiheita kuuluu tuotteen elinkaareen?

Täydennä kuvioon kuvatekstit videon avulla.

2. Mitä eroa on uusiokäytöllä ja uudelleenkäytöllä?

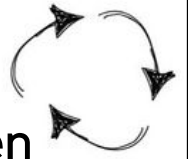

uudelleenkäyttö = tuotetta ei rikota, vaan se käytetään uudestaan sellaisenaan

uusiokäyttö = tuotteen osia hyödynnetään

kierrätysmateriaalina esim toisen esineen valmistuksessa

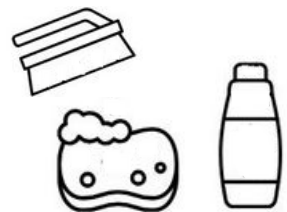
3. Mitä hyötyä on tuotteen elinkaaren pidentämisestä?

vähemmän jätettä ja päästöjä, uusien raaka-aineiden säästäminen, voidaan hyödyntää olemassaolevia tuotteita ja niiden materiaaleja uuden sijaan

4. Mitä on ylijäämämateriaali? Missä sitä syntyy?

materiaalia, joka jää yli -varattu johonkin enemmän kuin tarvitaan. Sitä jää kotona, tuotannossa ja teollisuudessa. Esim. tehty liikaa, virheellistä tai ei saada myytyä.

5. Miten voit pidentää tuotteen käyttöikää?

puhdistaminen (huoltaminen),
korjataan, käytetään ja huolletaan oikealla tavalla tai viedään muualle korjattavaksi, jos ei itse osaa (esim. suutarille)

6. Mitä pitää huomioida, kun suunnitellaan tuotteita kierrätysmateriaaleista?

tuotteen koko, raaka-aineen koko, paljonko materiaalia on käytettävissä, minkä kokoisissa paloissa se on, materiaalin ominaisuudet

7. Mitä esimerkkejä videolla annetaan kierrätysmateriaalien käytöstä uudelleen?

-korut, asusteet, sisustustuotteet, säilytystuotteet, lasinalustat, pannunalustat, tapetin hyödyntäminen esim. kortteina, kirjekuorina, rasia

-joskus joku materiaali tarvitsee toisen materiaalin, jotta voidaan hyödyntää: tapetti ja kontaktimuovi

-johdosta korvakorut, rannekoru

-tpaidasta:kuvat/ tekstit uuteen käyttöön, kauppakassi, tyyny

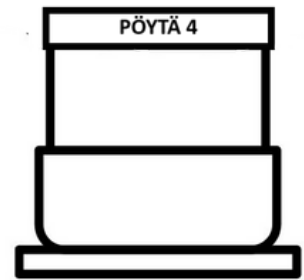
-vaatteet:toisia vaatteita, osia toisiin vaatteisiin tai tuotteisiin, ehjät vaatteet eteenpäin

-paukkaukset ja korkit: liimauslätkät, leikkeihin, korut yms. lämpömuovaamalla

-polkupyörän sisäkumi: korvakorut

8. Millainen on vastuullinen kuluttaja?

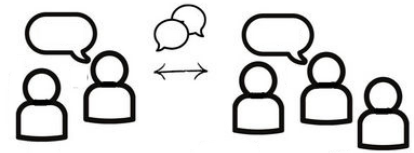
- Ei osta miettimättä tai turhaan
- Pohtii tarvitseeko tuotetta
- Pohtii, mitä tuottelle tapahtuu sitten, kun ei enää itse tarvitse sitä
- Ostaa myös käytettynä

9. Mistä voi saada inspiraatiota suunnittelun avuksi ?

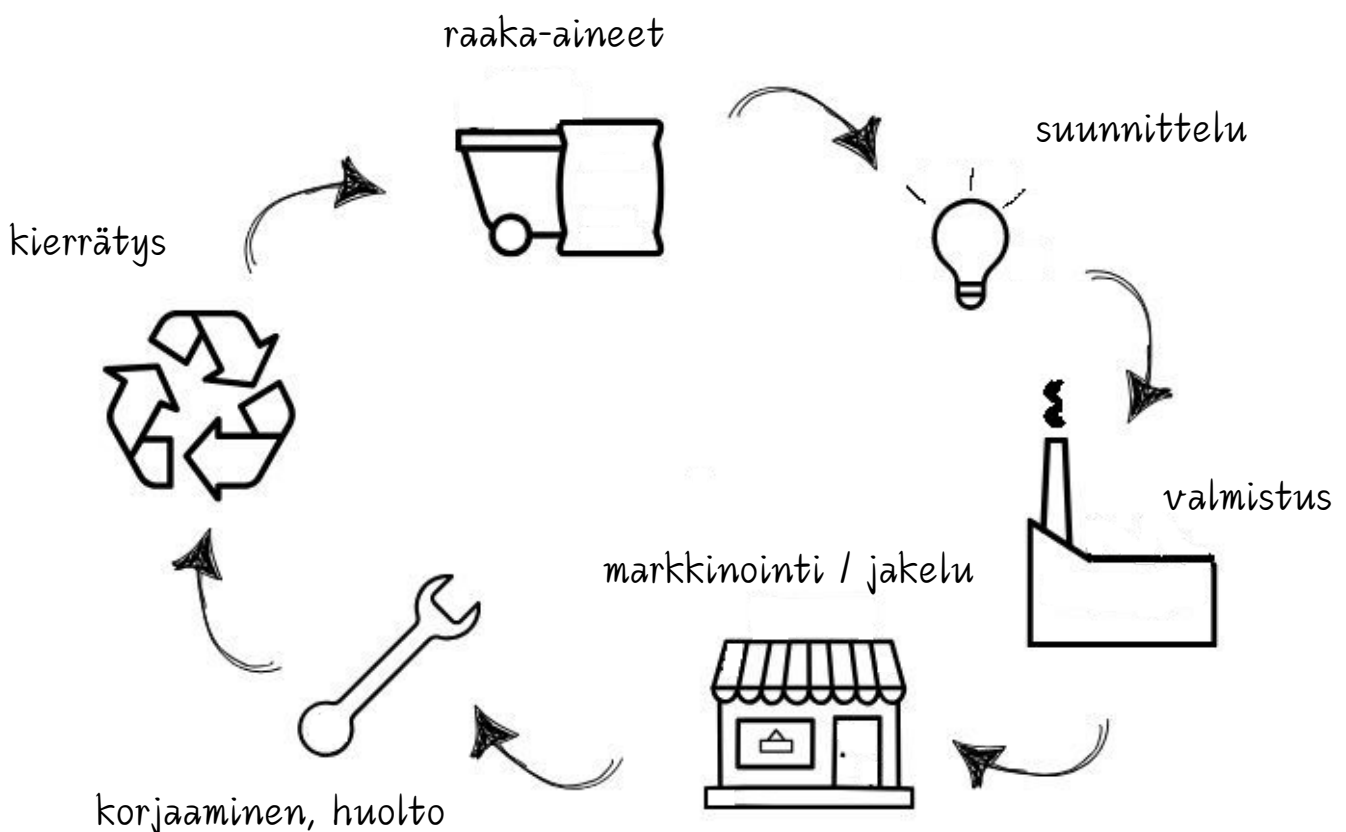
esim. netistä, päästä, luonnosta, kauneudesta, metsä, eläimet, tarinat, kirjat, elokuvat

10. Mitä taitoja tarvitaan, jos työlistyy kiertotalouden parissa?

esim. mielikuvitusta, luovuutta, sinnikkyyttä, tahtomista, yritteliäisyyttä, pitkäjänteisyyttä, tietoa, tiedonhakutaitoja, rohekutta uskaltaa yrittää, yhteistyötaitoja

11. Kiertotaloudessa pyritään siis pitämään raaka-aineet kierrossa mahdollisimman pitkään. Lisää kiertotalouden kaavioon kuvatekstit.

12. Suunnittele oma tuote kierrätysmateriaaleista.

Mitä materiaaleja tarvitset?

Mitä työkaluja tarvitset?

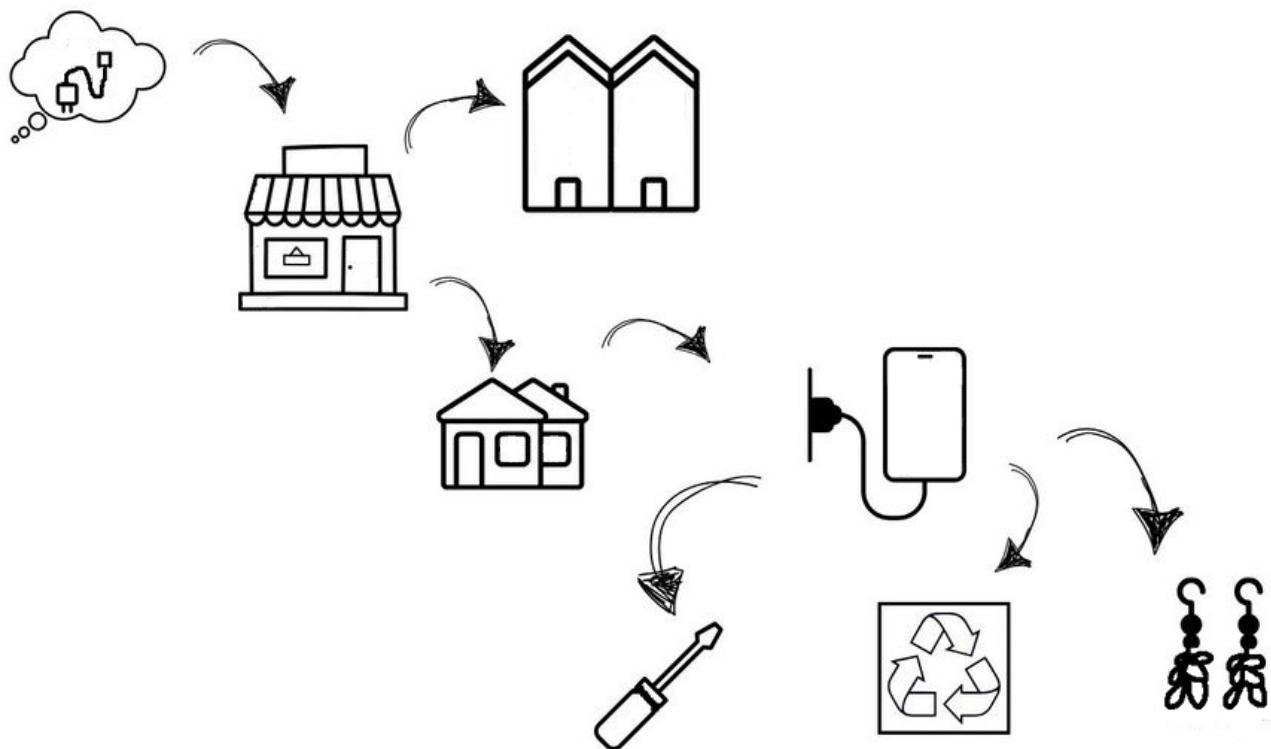
Piirrä kuva tuotteesta ja kirjoita selventävät kuvatekstit.

Mitä on
kiertotalous?

kEKO-tiimi pohtii kiertotaloutta

1. Mitä vaiheita kuuluu tuotteen elinkaareen?
Täydennä kuvioon kuvatekstit videon avulla.

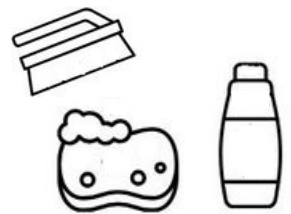
2. Mitä eroa on uusiokäytöllä ja uudelleenkäytöllä?

3. Mitä hyötyä on tuotteen elinkaaren pidentämisestä?

4. Mitä on ylijäämämateriaali? Missä sitä syntyy?

5. Miten voit pidentää tuotteen käyttöikää?

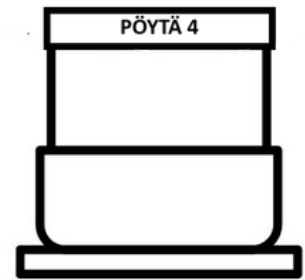
6. Mitä pitää huomioida, kun suunnitellaan tuotteita kierrätysmateriaaleista?

7. Mitä esimerkkejä videolla annetaan kierrätysmateriaalien käytöstä uudelleen?

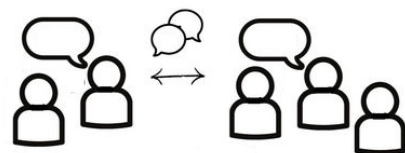

8. Millainen on vastuullinen kuluttaja?

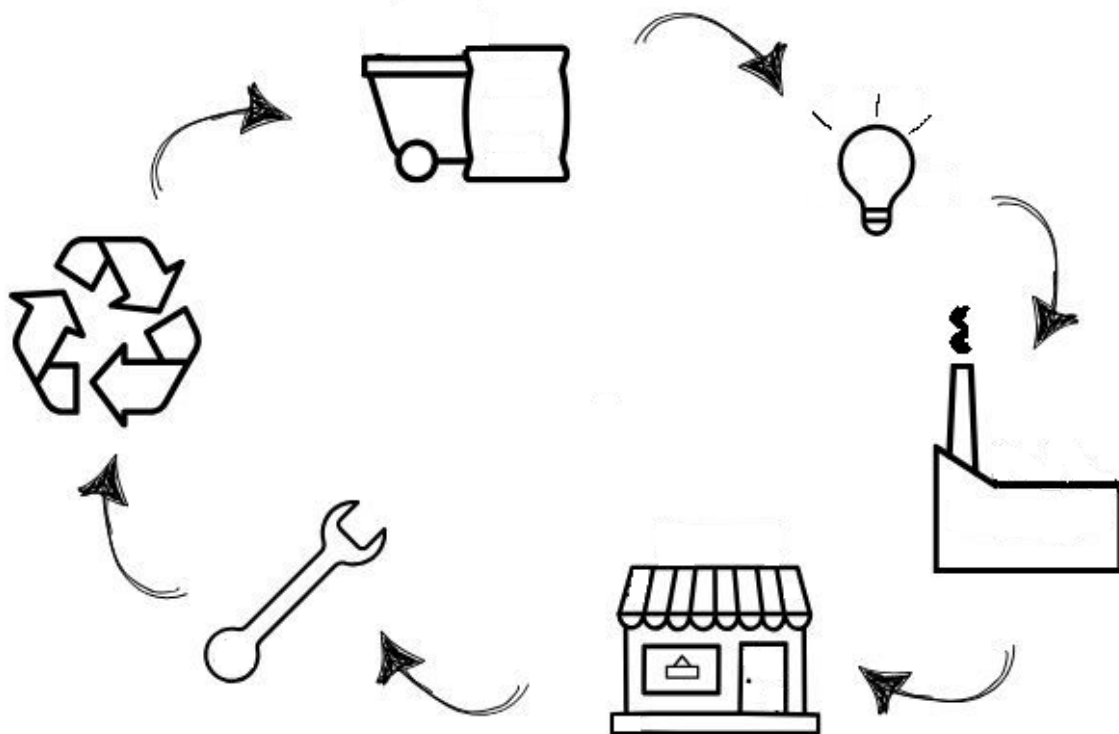
9. Mistä voi saada inspiraatiota suunnittelun avuksi?

10. Mitä taitoja tarvitaan, jos työllistyy kiertotalouden parissa?

11. Kiertotaloudessa pyritään siis pitämään raaka-aineet kierrossa mahdollisimman pitkään. Lisää kiertotalouden kaavioon kuvatekstit.

12. Suunnittele oma tuote kierrätysmateriaaleista.

Mitä materiaaleja tarvitset?

Mitä työkaluja tarvitset?

Piirrä kuva tuotteesta ja kirjoita selventävät kuvatekstit.

Yritysvierailut kiertotalouden yrityksissä

KEKO-tiimi haastattelee kuutta
kiertotalousyritystä heidän
toiminnastaan. Videoon on
tehtävämoniste.

Humbugi

OPEOPAS

1. MISTÄ YRITYKSEN TUOTTEET TEHDÄÄN?

leikkuujättenahasta

2. MITÄ ANNI TEKEE JA MISTÄ?

laukkuja, koruja, kukkaroita ja hiuspantoja nahasta (satulatuoleista ja huonekaluista)

3. MIKSI ANNI HALUAA TEHDÄ TÄTÄ TYÖTÄ?

halusi olla käsityöyrittäjä ja käyttää kierrätysmateriaaleja

4. KUINKA PALJON TYÖ VÄHENTÄÄ JÄTETTÄ VUOSITTAIN?

noin 100 kiloa

5. MIKÄ ON SUOSITUIN TUOTE?

laukku

6. MIKÄ ON ANNIN MIELESTÄ KIVOINTA TYÖSSÄ?

saa itse suunnitella, päättää itse kaikesta, saa tehdä käsillä

Miela

1. MIKÄ MIELA ON?

Suomalaisen designin myymälä

2. MISTÄ MIELA ERITYISESTI TUNNETAAN?

Tunnetaan erityisesti koruvalikoimasta,

3. MIKÄ ON INGAN MIELESTÄ KIVOINTA TYÖSSÄ?

Vaihtelevuus, saa tehdä omia ratkaisuja

4. MIKSI TEET TÄTÄ TYÖTÄ?

Olen tykännyt pitkään suomidesignista, yhdessä jatkettu työtä

5. MIKÄ ON MIELAN SUOSITUIN TUOTE?

Korut

Nextiili

OPEOPAS

1. MIKÄ NEXTIILI ON?

Voittoa tavoittelematon yhdistys: kaikki tulo käytetään siihen, että voidaan työllistää ihmisiä

2. MITÄ NEXTIILI TEKEE?

kierrättää tekstiiliä

3. KUINKA PALJON TEKSTIILIÄ KULKEE NEXTIILIN KAUTTA VUODESSA?

300 000-350 000 kiloa tekstiiliä

4. MIKSI HE TEKEVÄT TÄTÄ TYÖTÄ?

tavoitteena tehdä mahdollisimman ekologisesti ja ympäristöystävällisesti

5. KUINKA PALJON NEXTIILIN TYÖ VÄHENTÄÄ JÄTETTÄ VUOSITTAIN?

suurin osa hyödynnetään eli jopa 350 000 kiloa

6. MIKÄ ON NEXTIILIN SUOSITUIN TUOTE?

kankaat ja vintagetuotteet

Sustinare

1. MITÄ SUSTINARESSA TEHDÄÄN?

vaatteiden korjausompelua, uudistamista ja suutarin palvelut

2. KUINKA PALJON TYÖ VÄHENTÄÄ JÄTETTÄ VUOSITTAIN?

yli 1000 vaatetta

3. MITKÄ OVAT SUOSITUIMMAT TUOTTEET?

suosituin korjaus on farkkujen korjaus, housujen lyhennys tai kenkien vetoketju

4. KUINKA KAUAN YLENSSÄ YHDEN TUOTTEEN KORJAAMINEN KESTÄÄ?

yleensä 30min - tunti

5. MIKSI ELINA HALUAA TEHDÄ TÄTÄ TYÖTÄ?

On tärkeää, ettei heitettäisi pois vaan korjattaisiin niin että tuotteen elinkaari pitenee. Ei tarvitse tehdä niin paljon uusia tuotteita. Tykkää korjata ja tehdä käsillä.

Think Today

1. MITÄ THINK TODAYSSA TEHDÄÄN?

kierrätetään erilaisia rakennusalan materiaaleja

2. MITÄ MATERIAALEJA SUSANNE KÄYTTÄÄ TYÖSSÄÄN?

muovimattoja, karttoja, laminaattia, laattoja

3. MILLAISIA TUOTTEITA THINK TODAYSSA TEHDÄÄN?

sisustustuotteita, lemmikkituotteita, laukkuja ja asusteita

4. MIKSI SUSANNE TEKEE TÄTÄ TYÖTÄ?

pystyy vähentämään kaatopaikalle päättyvän jätteen määrää

5. KUINKA PALJON TYÖ VÄHENTÄÄ JÄTETTÄ VUOSITTAIN?

laattaa tonneittain, laminaattia satoja neliömetrejä, karttoja lavoittain

6. MIKÄ ON THINK TODAYN SUOSITUIN TUOTE?

palapeli: lasinalusta/pannunalusta

Ekoru

1. MISTÄ SANOISTA YRITYKSEN NIMI TULEE?

ekologiset korut

2. MISTÄ LAURA VALMISTAA KORUJA?

kolikoista, vanhoista aterimista, vanhasta hopeasta

3. MISTÄ LAURAN NÄYTTÄMÄ SORMUS JA KORVAKORUT ON TEHTY?

korvis kolikosta, sormus teelusikasta, leikkelehaarukasta

4. MIKSEI TAIDELUSIKKA SOVI OIKEAAN KÄYTTÖÖN?

siinä on reikiä

5. MITÄ HYÖTYÄ ON SIITÄ, ETTEI TUOTTEITA VALMISTETA UUDESTA HOPEASTA?

ei tarvitse louhia uutta hopeaa, uutta rakaa-ainetta ei kulu

Tutustutaan
kiertotalouden
yrityksiin

Humbugi

1. Mistä yrityksen tuotteet tehdään?

2. Mitä Anni tekee ja mistä?

3. Miksi Anni haluaa tehdä tätä työtä?

4. Kuinka paljon työ vähentää jätettä vuosittain?

5. Mikä on suosituin tuote?

6. Mikä on Annin mielestä kivointa työssä?

Miela

1. Mikä Miela on?

2. Mistä Miela erityisesti tunnetaan?

3. Mikä on Ingan mielestä kivointa työssä?

4. Miksi teet tätä työtä?

5. Mikä on Mielan suosituin tuote?

Nextiili

1. Mikä Nextiili on?

2. Mitä Nextiili tekee?

3. Kuinka paljon tekstiiliä kulkee Nextiilin kautta vuodessa?

4. Miksi he tekevät tätä työtä?

5. Kuinka paljon Nextiilin työ vähentää jätettä vuosittain?

6. Mikä on Nextiilin suosituin tuote?

Sustinare

1. Mitä Sustinaressa tehdään?

2. Kuinka paljon työ vähentää jätettä vuosittain?

3. Mitkä ovat suosituimmat tuotteet?

4. Kuinka kauan yllensä yhden tuotteen korjaaminen kestää?

5. Miksi Elina haluaa tehdä tätä työtä?

Think Today

1. Mitä Think Todayssa tehdään?

2. Mitä materiaaleja Susanne käyttää työssään?

3. Millaisia tuotteita Think Todayssa tehdään?

4. Miksi Susanne tekee tätä työtä?

5. Kuinka paljon työ vähentää jätettä vuosittain?

6. Mikä on Think Todayn suosituin tuote?

Ekoru

1. Mistä sanoista yrityksen nimi tulee?

2. Mistä Laura valmistaa koruja?

3. Mistä Lauran näyttämä sormus ja korvakorut on tehty?

4. Miksei taidelusikka sovi oikeaan käyttöön?

5. Mitä hyötyä on siitä, ettei tuotteita valmisteta uudesta hopeasta?
